

TANTÁRGYI PROGRAM¹

- 1. A tantárgy kódja:** RHRTB45
- 2. A tantárgy megnevezése (magyarul):** Államhatár elmélet
- 3. A tantárgy megnevezése (angolul):** The theory of the state border
- 4. Kreditérték és képzési karakter:**
 - 4.1.** 2 kredit
 - 4.2.** a tantárgy elméleti vagy gyakorlati jellegének mértéke²: 43 % gyakorlat, 57 % elmélet
- 5. A szak(ok), szakirányok/specializációk megnevezése (ahol oktatják):** Rendészeti Alapképzési Szak, Határrendészeti Rendőr Szakirány, Bevándorlási Szakirány
- 6. Az oktatásért felelős oktatási szervezeti egység megnevezése:** Határrendészeti Tanszék
- 7. A tantárgyfelelős oktató neve, beosztása, tudományos fokozata:** Vedó Attila, tanársegéd
- 8. A tanórák száma és típusa³**
 - 8.1.** össz óraszám/félév:
 - 8.1.1. nappali munkarend: 28 (16 EA + 4 SZ + 8 GY)
 - 8.1.2. levelező munkarend: -
 - 8.2.** heti óraszám - nappali munkarend: 2
 - 8.3.** Az ismeret átadásában alkalmazandó további sajátos módok, jellemzők: -
- 9. A tantárgy szakmai tartalma (magyarul):** Az államhatárral kapcsolatos fogalmak rendszerbeni értelmezése. Az államhatár kialakulásához vezető tényezők, az államhatár fejlődése és szerepe ókortól napjainkig. Az államhatár fejlődéséhez szorosan kapcsolódó határellenőrzési és szervezeti fejlődés egyes szakaszai.

A tantárgy szakmai tartalma (angolul) (Course description): The systematic interpretation of the concepts related to the state border. Factors leading to the establishment of the state borders, the development and role of the state border from ancient times to the present. The steps of the border policing and organisational development closely related to the development of the state border.
- 10. Elérendő kompetenciák (magyarul):**

Tudása: Rendelkezik általános vezetés- és szervezélméleti, gazdálkodási, valamint menedzsment ismeretekkel. Alapszinten ismeri a hazai és a nemzetközi rendészeti együttműködés elméleti és gyakorlati tudásanyagát. Alapvetően tisztában van az európai uniós, illetve a schengeni normatív szabályozásra, szervezetekre, stratégiákra vonatkozó határrendészeti szakmai ismeretekkel.

Képességei: Alkalmas a vezetővel szemben támasztott követelmények teljesítésére, a rendészeti szervezet vezetésére, tevékenységének irányítására, ellenőrzésére. Képes az alárendeltek napi tevékenységének tervezésére, szervezésére és vezetésére. Képes a rendőrség határrendészeti szolgálati ágának a helyi és területi szerveinél szakmai munkakörök betöltésére. Képes az integrált határellenőrzési, határrendészeti igazgatási és más szakmai feladatok ellátására.

¹ Ha az oktatás idegen nyelven folyik, a tantárgyi programot az adott idegen nyelven kell elkészíteni.

² Az ismeretanyag-tartalom, az elérendő kompetenciák jellege, az ismeretátadás módja és a számonkérés módja összevetésével, együttes, komplex megítélésével

³ Részletezni kell a foglalkozás (tanóra) típusa szerint a heti és féléves, illetve ahol a heti óraszám nem értelmezhető, a féléves óraszámot.

Attitűdje: Elfogadja a politikamentességet, a bajtársiasságot, azonosul a hivatásrendjének megfelelő szervezet sajátosságaival. A vallási, etnikai és kulturális különbségeket tiszteli, toleráns magatartást tanúsít. Vállalja és hitelesen képviseli szakmája társadalmi szerepét, alapvető viszonyát a világhoz. Külföldi személyekkel való érintkezés során kulturált, segítőkész viselkedésmódot tanúsít.

Autonómiaja és felelőssége: A helyzetnek megfelelően - szükség esetén idegen nyelven – kommunikál. Önálló továbbtanulással vagy szervezett továbbképzések segítségével meglévő készségeit fejleszti és olyan új kompetenciákat sajátít el, amelyek segítségével alkalmassá válhat egy szervezeten belül felelősségteljes munkakör vállalására. A szakterületnek megfelelő feladatok tervezése, szervezése, végrehajtása magas szintű.

Elérendő kompetenciák (angolul) (Competences – English):

Knowledge: On successful completion of the programme, students should be thoroughly familiar with, and have a comprehensive understanding of general management and organisation theory, as well as economic and executive management / a basics of the theoretical and practical knowledge of domestic and international law enforcement cooperation. On successful completion of the specialisation, students should be thoroughly familiar with, and have a comprehensive understanding of the border control regulations, organizations and strategies of the European Union and Schengen Area.

Capabilities: On successful completion of the programme, students should be able to fulfill the requirements of the leader, for directing the law enforcement organization, for directing and controlling their activities / plan, organize and manage the daily activities of subordinates. On successful completion of the specialisation, students should be able to hold professional positions in the local and regional police department / carry out integrated border control tasks, border management and other professional functions.

Attitude: On successful completion of the programme, students should accept being apolitical, comradely and should be able to identify with the law enforcement organisations in accordance with his profession / respect religious, ethnic and cultural differences and exhibit tolerant behaviour. On successful completion of the specialisation, students should exhibit civility and helpful attitude when in contact with foreign persons.

Autonomy and responsibility: On successful completion of the programme, students should be able to communicate according to the situation, if necessary in a foreign language. On successful completion of the specialisation, students should be able to plan, organize and execute tasks appropriate to the specialty on a high standard.

A tananyag kompetenciáinak meghatározása során figyelembe vettük a Frontex alábbi ajánlásait:

- Szektorális Képesítési Keretrendszer a határőrök részére I. rész [Sectoral Qualifications Framework for Border Guarding Vol.I.]; (2017) 172. p. (ISBN: 978-92-95205-82-6),
- Szektorális Képesítési Keretrendszer a határőrök részére II. rész [Sectoral Qualifications Framework for Border Guarding Vol.II.]; (2017) 58. p. (ISBN: 978-92-95205-83-3),
- Közös Képzési Alaptanterv a határőrök és parti őrközépszintű vezetői részére az EU-ban [Common Core Curriculum for Border and Coast Guard Mid-level Management in the EU]; (2019) 340. p. (ISBN: 978-92-9471-387-2),
- Közös Képzési Alaptanterv a határőrök és parti őrkök alapszintű képzésére az EU-ban [Common Core Curriculum for Border and Coast Guard Basic Training in the EU] (2017) 378.p. (ISBN: 978-92-9520575-8) ajánlásait.

11. Előtanulmányi követelmények: Rendészeti Alapképzési Szak, Határrendészeti Rendőr Szakirány: Határellenőrzés (RHRTB30), Határőrizet (RHRTB32), Határforgalom-ellenőrzés (RHRTB33)

Rendészeti Alapképzési Szak, Bevándorlási Szakirány: nincs

12. A tantárgy tananyagának leírása, tematika. Description of the subject, curriculum

(magyarul, angolul - English):⁴

12.1. Állam, államelmélet, államhatár (State, theory of the state, state border)

Az állam és az államhatár kialakuláshoz vezető tényezők, a fejlődés egyes szakaszai és jellemzői. A határok szerepe. Az államhatár kijelölésének elvei, államhatár megállapításának fórumai. A nemzetközi szerződések és egyes békeszerződések hatása a magyar államhatár fejlődésére. Államhatár elmélethez kapcsolódó felfogások és értelmezések. Az államhatár elválasztó-megosztó szerepe a XX. században és az államhatár összekötő szerepe az Európai Unió és a schengeni övezet térségén belül. A geopolitika szerepe az államhatárt érintő társadalmi-gazdasági viszonyok fejlődésében.

6 óra előadás

12.2. Magyarország határképviselési rendszere (The system of border representation in Hungary)

Rend, rendészet, államhatár, rendje, határrend korrelációja. Az államhatár képviselése, a határképviselés fejlődése. A határrend fenntartásáért felelős szervezetek és személyek. A határképviselési tevékenység végrehajtására létrehozott szervek és feladataik. Határviták, határincidensek, határprovokációk és megoldási lehetőségeik.

4 óra előadás, 2 óra szeminárium

12.3. A határellenőrzés fejlődésének története (The history of the development of border control)

A határőrizeti és határforgalom-ellenőrzési tevékenység kialakulása, fejlődése napjainkig, az etabláció mérföldkövei. Az államhatár történetének kutatása.

6 óra előadás, 2 óra szeminárium, 8 óra gyakorlat

13. A tantárgy meghirdetésének gyakorisága/a tantervben történő félévi elhelyezkedése:

Rendészeti Alapképzési Szak, Határrendészeti Rendőr Szakirány: őszi szemeszter/5. félév

Rendészeti Alapképzési Szak, Bevándorlási Szakirány: tavaszi szemeszter/4. félév

14. A tanórákon való részvétel követelményei, az elfogadható hiányzások mértéke, a távolmaradás pótlásának lehetősége:

A tanórák 100%-án kötelező a részvétel. Igazolatlan mulasztás esetén az aláírást meg kell tagadni. Igazolt mulasztás esetén a hallgató köteles a pótlás érdekében az előadás anyagát beszerezni, abból önállóan felkészülni. 30%-ot meghaladó hiányzás, függetlenül attól, hogy igazolt vagy igazolatlan, az aláírás megtagadását vonja maga után.

Kihelyezett (külső helyszínes) gyakorlat mulasztása esetén a foglalkozás nem pótolható, a hiányzás csak igazolt hiányzás esetén, betegség miatt fogadható el. A hallgató hibájából mulasztott kihelyezett (külső helyszínes) gyakorlat esetén az aláírást meg kell tagadni.

15. Félévközi feladatok, ismeretek ellenőrzésének rendje:

A hallgató a félév során 1 zárhelyi dolgozatot ír és a gyakorlati foglalkozáson 1 kiselőadást tart.

A zárhelyi dolgozat értékelése ötfokozatú skálán történik: 61 %-tól elégséges, 71 %-tól közepes, 81-től % jó, 91 %-tól jeles.

A kiselőadás értékelése kétfokozatú: megfelelt / nem felelt meg. Nem megfelelt a kiselőadás, ha abban tárgyi tévedések vannak, nem a megadott/választott témához kapcsolódik, ha a cím és a tartalom nincs összhangban, az előadó a saját állításait nem tudja indokolni, megvédeni, illetve ha előadásmódja nem magabiztos tárgyi tudást sugároz.

A meg nem írt zárhelyi dolgozatot az oktató által meghatározott időpontban egy alkalommal lehet

⁴ Az egyes foglalkozások esetében elegendő a foglalkozás témájának (címének) beírása magyar és angol nyelven. A további, részletesebb leírás lehetőség, de nem kötelező. Ugyanakkor a foglalkozás tartalmának kibontása segít a félévközi követelmények későbbi megfogalmazásában is (visszaulással).

pótolni. Az elégtelen zárthelyi dolgozatot az oktató által meghatározott időpontban egy alkalommal lehet javítani, annak sikertelensége esetén az aláírás megtagadható. A javító zárthelyi dolgozat eredménytelensége esetén az adott témakörből a szorgalmi időszak vége előtti tizedik munkanapig az oktató a hallgató részére méltányos esetben szóbeli beszámolót engedélyezhet.

Kiselőadás pótlása csak abban az esetben lehetséges, ha azt a hallgató betegsége vagy egyéb méltányolható okból számára engedélyezett távollét miatt nem tudta a megadott időpontban megtartani. A pótlás feltétele, hogy a hallgató az előadását a tervezett bemutatás időpontjára eljuttassa az oktatónak (elektronikusan vagy nyomtatva). Kiselőadás pótlása az oktató által megadott időpontban történik.

Nem megfelelő kiselőadás javítására nincs lehetőség.

16. Az értékelés, az aláírás és a kreditek megszerzésének pontos feltételei:

16.1. Az aláírás megszerzésének feltételei:

Az aláírás megszerzésének feltétele a 14. pontban meghatározott arányú részvétel a foglalkozásokon és a 15. pontban meghatározott félévközi feladatok legalább elégséges teljesítése.

16.2. Az értékelés:

Vizsga: beszámoló. Jegymegajánlás a félév során megírt zárthelyi dolgozatok és a megtartott kiselőadás alapján a TVSZ 41. § (1) bekezdésében foglaltakra figyelemmel történhet.

A vizsga során a félévben elhangzott, a 12. pontban megjelölt tematika alapján a tanóra anyagából és a kötelezően megjelölt irodalomból kell számot adni.

16.3. A kreditek megszerzésének feltételei:

A kreditek megszerzésének feltétele az aláírás megszerzése és legalább elégséges gyakorlati jegy.

17. Irodalomjegyzék:

17.1. Kötelező irodalom:

1. Balla József: A határforgalom-ellenőrzés tartalmi változásai 1990-ig – Hadtudományi Szemle X. évf. (2017) 2. sz. pp. 295-316. (ISSN 2060-0437)
2. Hautzinger – Gaál (szerk.): A modernkori magyar határrendészet százöt év - Magyar Rendészettudományi Társaság Határrendészeti Tagozat, Budapest 2013. (ISBN: 978-963-08-6212-7)
3. Sallai János. Egy idejét múlt korszak lenyomata, HSA 2012 Budapest, (ISBN: 998-973-88484-3-7)
4. Vájlok László: Magyarország határképviseleti rendszere, Budapest 2013. Nemzeti Közzolgálati és Tankönyv Kiadó Zrt. (ISBN: 978-615-5344-09-1)

17.2. Ajánlott irodalom:

1. Bencsik Péter: A magyar utiokmányok története 1867-1945 - Budapest, 2003, Tipico Design, 179 p. (HU-ISBN 963 7623 33 7)
2. Sallai János: Az államhatárok, Press Publica 2004, (Változó Világ sorozat 58. kötet) ISBN: 963-9001-85-6
3. Vedó Attila: A '90-es évek politikai változásainak hatása határmegjelölésünkre és határjeleinkre – Rendvédelem Történeti Füzetek XVII. évf. (2009) 20. sz. pp. 129-137. (ISSN 1216-6774 - nyomtatott, ISSN 2560-144X - online)

Budapest, 2020. február 21.

Vedó Attila
tanársegéd
tantárgyfelelős
sk.